

Komandi partur

Í komandi parti verður úr søguni hjá Betesda um tá ið Jógvan Gerðalíð gjørdi sítt til at varðveita Kingosangin í Tjørnuvík

Hesir triggir Jens Oliver Lisberg, Janus Øssurson og Pauli Dahl myndaðu føroyska merkið

Andreas Djurhuus frá um Finnland, og hvussu finnar høvdu liðið undir russiskum ræði.

Men stóri spurningurin var um eina ætlaða útferð til Kollafjarðadal. Hesin var um teir umframt Merkið eisini skuldu hava Dannebrog við. Tað varð atkvøtt og meiriluti var fyri eisini at hava danska flaggið við.

Merkið á skránni

Tann 15. mai 1921 verður endurgivið bræv til Gøtu Lestra- og Kjakfelag, sum eisini lýsir virksemið hjá felagnum. Her stendur:

“Sum teim flestu kunnugt hevur hitt føroyska studentafelagið í Keypmannahavn sett saman eitt nýtt uppskot til Føroya merki. Eins og hini bæði norðurlendsku merkini, hitt íslenska og norska, er hetta merkið sett saman av litunum blátt reytt og hvítt... Fyri á skjótasta og besta hátt at fáa Føroyingar at taka við hesum merki ætlar hitt føroyska Studentafelagið at fáa øll Føroya ungmannafeløg at taka tað til felagsmerki teirra. Vit undirritaðu ungmannafeløg Ljómin í Skálavík og Merkið í Havn hava eftir samrøðu við Studentafelagið tikið teirra merki til felagsmerki og hava somuleiðis tikið upp starv teirra fyri hesum merki.

Vegna hesum og tí vit vita, at Gøtu Lestra- og Kjakfelag er eitt gamalt og roynt felag loyva vit okkum at venda okkum til tykkara við bøn um, at tit taka áðurnevnda merki til felagsmerki tykkara.

Fyri kortum hevur ungmannafelagið Royndin í Nólsoy eisini kannað sær hetta prýðiliga merki til felagsmerki, og teir eru hugaðir at virka saman við okkum.

Tí er ætlan okkara at fáa í lag eitt samarbeiði millum hesi fyra feløg, soleiðis at hvørt av teimum velur sendimen sum á einum fundi t.d. um 20. juni í ár kunnu samrøðast um, hvat meira kann gerast viðvíkjandi hesi sak og øðrum felagsarbeiði unglingana millum her á landi.”

Tann 16. mai var fundur, har nevndin hevði boðið E.A. Petersen, formann í felagnum Vitin í Funningi og Johan Kalsoy, formann í felagnum Norðlýsið við

Føroyska studentafelagið í Keypmannahavn reisti Jens Olivuri Lisberg hendan gravstein. Hann doyði longu 23 ára gamal. Á steininum stendur: “Ungur fórt tú felagsbróðir, tú var drongur aðalgóður.”

Gjógv, til fundar.

Teir finga frágreiðing um arbeiðinum fyri merkinum. Teir báðir greiddu frá, at teir sjálvsagt ikki tá kundu binda feløgini til nakra støðu. Nógvir limir vóru til skips. Men teir vildu fegin virka fyri hesum máli og skuldu lata frætta frá sær.

Ætlaði fundurin tann 20. juni varð av ongum, og nýggjur fundur varð settur til at vera á Ólavsøku.

Tað, sum tykist at vera komið burtur úr fundinum á Ólavsøku, er eitt uppskot um eitt meginfelag fyri ungmannafeløg, sum skuldi eita Føroya Brandur, har endamálið millum annað var at arbeiða fyri móðurmáli okkara, so tað bæði munnliga og skrivliga má kom at njóta fullan rætt á tingi, í rætti, í

skúla og almennum viðurskiptum.

Eisini skuldi starvast fyri at vekja hug hjá ungdóminum í Føroyum til samanhalds og samarbeiðis fyri fosturland sitt, m.a. á tann hátt, at øll feløg innan landsfelagið hava sama felagsmerki.

Hetta felag er í hvussu er ikki stovnað undir umrødda navni. Men hetta er helst fyrsta stig til seinni at endurstovna Føroya Ungmannafeag, sum hevði verið virkið frá 1912-1915 og var sovnað aftur.

Føroyar og Írland

Á fundi 8. juni 1921 helt Rasmus Rasmussen fyrilestur um Føroyar, hvussu hesar smáu oyggjar okkara vóru blivnar til, og hvat tilfar er í teimum. Hansara frágreiðing var

ógvuliga klár og týðilig. Her kann skoytast uppí, at sonur hansara, Jóannes, bleiv okkara fremsti jarðfrøðingur.

Tann 13. september hevði Sím-un Pauli úr Konoy, lærari í Gøtu, framløgu um írar og teirra stríði fyri at vinna sær sjálvstýri.

Hann greiddi frá, hvussu Onglendingar hava gingið fram móti írum í øllum teimum árum, Írland hevur verið undir enskum stýri. Men hann greiddi eisini frá, hvussu írar hava barst, stundum við vápnnum móti Onglandi. Síðst greiddi hann frá hesum síðsta stríðnum, og hann helt, at nú máttu írar fara at fáa tann rætt, teir so leingi høvdu barst fyri.

Fundur var lokin kl. 11 3/4, og tað vóru ikki júst onglandsvinir, ið gingu sær heim í Havnina hesa nátt.

Danir skuldu ikki fara við staðarnøvnum

Tann 27. september tosaði Jóannes Patursson um felagslívið í Føroyum, um síðir, føroyskan og útlendskan dans og staðarnøvn.

Hann helt m.a. at eitthvørt ungmannafelag í Føroyum átti at havt “savning av staðarnøvnum” á sínum programmi. Tað vildi verið stór skomm fyri føroyingar, um útlendingar skuldu komið higar at savna tey, so teir kundu farið niður aftur at rósa sær av tí stóra “fundi”, teir høvdu gjørt í Føroyum.

Tann 20. desember greiddi Jacob Jacobsen frá um Havnina. Tað ansaðu øll, at hann hevði góðan kunnleika til hetta evni. Fyrst greiddi hann frá, hvussu Havnin sá út í 1700, og hvussu hon síðan var vaksin. Síðani greiddi hann frá hvussu húsanøvn sum Funningsstova, Fútastova, Stórastova og mong onnur vóru uppkomin.

Aftaná hesa sera forvitnisligu røðu varð ein sangur sungin og heim var farið kl. 12.

Prenting og bókmentasøga

Nú er so komið inn í 1922. Tann 15. mars var aðalfundur. Formaðurin greiddi frá, at vegna sponsku sjúkuna hevði ikki verið møgult at halda fund í longri tíð.

Tann 12. apríl greiddi Jacob Jacobsen frá prentingarkunstinum frá Gutenbergs døgum og til okkara tíð, serliga um fyrstu prentsmiðjuna her á landi, ið gjørd var av Niels Winther í 1851.

Tann 3. mai helt M.A. Jacobsen røðu um bókmentasøgu okkara, serliga um granskan J.C. Svabo og hjálparmenn hansara Jóhannes í Króki og Jacob Nolsøe. Serliga dvaldi hann við hin danska prestin, Jensen, ið fyrst var kennari við realskúlan í Havn og síðani í Sandoy, og sum seinni hevði so stóran ans fyri føroyskum andslívi og gjørdi so sera nógv fyri at goyma kvæði og onnur fornaldarminni. M.A. Jacobsen ætlar at skriva eina bók um henda mann.

Tann 22. mai var bræv komið frá Páll Patursson í Kirkjubø, har hann boðar frá, at innbjóðing var komin frá Bondeungdomslaget í Oslo um at luttaka í eini dansistevnu.

Samtykt varð, at tveir nevndarlimir skuldu fara til Kirkjubøar at frætta meira um hetta.

Tann 13.9 helt J.E. Michelsen røðu um fugl í Føroyum. Røðan var bæði áhugaverd og greiðlig um allan tann hópin av fugli, ið livir á landi okkara og sjógvi og um ferðir hansara aftur og fram.

Arvurin frá Havnar Ungmannafelag

Tann 27. september greiddi M.A. Winther frá tí gamla Havnar Ungmannafelag, sum hann sjálvur hevði verið við til at stovna. Samstundis gav hann okkum nakrar sera forvitnisligar leiðbeiningar og ávaringar viðvíkjandi ungmannafelagsarbeiðinum. Hann segði frá, at hetta gamla ungmannafelagið átti eitt gott bókasavn og um 800-1.000 krónur í sparikassanum, sum skuldi gevast til eitt ungmannafelag í Havn við sama endamáli, sum hitt gamla felagið. Tí ráddi hann okkum til at fáa fatur í hesum, tí felagið Merkið var einasti rætti arvingur.

Júst hetta skapti orðadrátt í Merkinum, tí tað vísti seg seinni, at hesin peningur var farin til sjónleikarfelagið og sjónleikarhúsið.

Skúvoyarbáturin Sigmundur hjá Johan Hentze var fyrsta farið, sum sigldi undir føroyskum flaggi, sum hann hevði fingið úr Keypmannahavn frá systir síni, Sunneva.